

**VEILIGHEID  
VOOR  
IEDEREEN**

**SP.** 

Als je te maken krijgt met criminaliteit of misdaad moet de overheid er voor je zijn. Een rechtvaardige overheid zorgt voor veiligheid voor haar inwoners. Daders worden gestraft en het slachtoffer wordt recht gedaan. Dat is goed voor de hele samenleving. Nog beter is het om criminaliteit en misdaad te voorkomen. Ook daar heeft de overheid een belangrijke taak.

Veiligheid wordt ten onrechte vaak gezien als een 'rechts' thema. Maar veiligheid is een basisbehoefte, dat is niet links of rechts. En hebben de diverse partijen, de rechtse VVD voorop die de afgelopen jaren geregeerd heeft, goed voor onze veiligheid gezorgd? Zeer zeker niet. Onze rechtstaat wankelt. Het vertrouwen in de overheid onder Nederlanders is gedaald naar minder dan 30%.

De VVD heeft onze veiligheid jarenlang in de uitverkoop gedaan. En nu zitten we met de problemen. Onze politie en het Openbaar Ministerie zijn zo uitgekleeft dat drugscriminelen vrij spel hebben gekregen. Er is een groot capaciteitsgebrek bij de douane, de politie en het Openbaar Ministerie om deze criminelen aan te pakken. 43 miljoen euro per dag. Zoveel wordt er naar schatting in Nederland aan crimineel geld witgewassen. Dat is dus 16 miljard euro per jaar. En daarvan wordt gemiddeld maar tussen de 100 en 300 miljoen euro per jaar afgepakt. Van de 52 weken per jaar, wordt er dus gemiddeld maar ongeveer 1 week crimineel geld afgepakt. Die andere 51 weken per jaar gaat dus naar criminelen. Misdaad loont dus in ons land!

Als er wel extra capaciteit wordt vrijgemaakt binnen deze diensten om de georganiseerde criminaliteit aan te pakken heeft dat ingrijpende gevolgen. Andere zaken blijven dan op de plank liggen. Slachtoffers van verkrachting die jarenlang moeten wachten op gerechtigheid die vaak niet eens komt, vermissingen en mishandelingen die niet goed onderzocht kunnen worden en misdadigers die hun straf ontlopen. De onderwereld komt steeds vaker boven. Mensen zien de gevolgen van drugscriminaliteit in hun eigen omgeving, van jonge dealers op de straathoek en pillenlabs in Brabantse schuren tot liquidaties op klaarlichte dag bij een schoolplein. Dit is geen verrassing. Ondanks dat er 17.000 agenten met pensioen gaan, besloot het kabinet Rutte-II (VVD en PvdA) bijvoorbeeld om geen nieuwe mensen aan te nemen. Ook bezuinigden ze op het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak. Deze bezuinigingen werken tot de dag van vandaag door in onze samenleving. Het extra geld dat is toegezegd is veel te weinig om onze rechtstaat uit de crisis te halen.

En niet alleen in grote zaken kan de politie niet meer voldoende optreden. Door het gebrek aan agenten is de wijkagent veel tijd kwijt aan het draaien van noodhulpdiensten. Terwijl de wijkagent ook de belangrijke taak heeft om misdaad te voorkomen. Honderden politiebureaus zijn er verdwenen uit de buurten. Door de bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) krijgen politiemensen vaak te maken met mensen die zorg nodig hebben. Agenten moeten soms tientallen kilometers rijden als ze een melding krijgen in een landelijk gebied. Zoveel tijd is er echter niet als er een inbreker in je huis staat. Aangifte doen kan vaak alleen op beperkte tijden en veel mensen doen vaak al niet meer eens aangifte, omdat ze denken dat het zinloos is. Maar het is niet normaal dat de politie en de overheid er niet voor je kunnen zijn als je hulp nodig hebt. Het is niet normaal dat mensen worden doodgeschoten door drugscriminelen.

En als je geld hebt, dan kun je zelf voor meer veiligheid zorgen. Dan hang je een eigen camera op of grote bedrijven huren particuliere beveiligers in. Maar wat moet je als je in een armere wijk woont, met huizen waar je makkelijker in kunt breken? Of als je een kleine onderneming hebt en dat geld niet kunt missen? De wat rijkere gemeenten hebben financiële middelen om meer boa's aan te stellen of particuliere beveiligers in te huren, gemeenten met minder geld hebben daar de mogelijkheden niet voor. Zo wordt de tweedeling in de samenleving ook op het gebied van veiligheid vergroot.

Rechtse partijen zoals de VVD hebben niet alleen slecht gezorgd voor onze veiligheid, maar onze veiligheid ook in de uitverkoop gedaan en gezorgd voor meer ongelijkheid.

De SP wil daarom actie en wij doen de volgende voorstellen:

# POLITIE EN JUSTITIE

## 1. Investeren in politie en justitie

De basis is niet op orde bij de politie en het Openbaar Ministerie. De komende jaren gaan duizenden agenten met pensioen, terwijl er tegelijkertijd een vacaturestop is ingesteld omdat er financiële problemen zijn bij de politie. Dan worden de problemen alleen maar groter! Slachtoffers van misdrijven moeten veel te lang wachten op rechtvaardigheid, de pakkans moet omhoog. Daarom moet er per direct fors geïnvesteerd worden in politie, Openbaar Ministerie en rechtspraak. De salarissen moeten, net zoals in de rest van de publieke sector, omhoog.

Ook bij het politieonderwijs zijn er grote problemen. De politieacademie wordt niet in staat gesteld de komende jaren duizenden agenten extra op te leiden, terwijl dat wel noodzakelijk is. Dat moet anders. Daarom willen wij dat er extra geïnvesteerd wordt in de politieacademie. Dat is immers de basis.

## 2. Wijkagent in iedere buurt

Bij de vorming van de nationale politie is afgesproken dat per 5.000 inwoners een wijkagent beschikbaar is. Dat is nu absoluut niet het geval. Die afspraak moet worden nagekomen want een wijkagent is cruciaal. De oren en ogen van de buurt, weten wat er speelt in de wijk, kennen en gekend worden: dat was altijd de kracht van de politie in Nederland maar dat dreigen we echt te verliezen als we blijven toestaan dat wijkagenten niet toekomen aan hun werk in de wijken. Juist door preventie besparen we de samenleving veel ellende en kosten.

## 3. Politiebureau in de buurt

De afgelopen jaren zijn er honderden politiebureaus gesloten vanwege bezuinigingen, zeker in landelijke gebieden. Dat is slecht voor de zichtbaarheid en de bereikbaarheid van de politie. De politie moet soms tientallen kilometers rijden om op een melding af te gaan. Het politiebureau moet weer terug in de buurt.

## 4. Geen tweedeling

Als je in een rijke buurt woont heb je niet alleen minder kans op criminaliteit en overlast op straat, je hebt ook meer mogelijkheden je buurt te beschermen met particuliere camera's en private beveiligers. We accepteren geen tweedeling in veiligheid, daarom gaan we juist in de buurten waar het minder goed gaat éxtra investeren om problemen te voorkomen en aan te pakken. Meerjarige programma's moeten het schoolverzuim bestrijden en jongeren aan stages helpen en de veiligheidsproblemen in die wijken aanpakken.

## 5. Buurtrechtspraak

De rechter is voor veel mensen ver weg, te duur en ingewikkeld. Dat kan en moet beter. Laagdrempelige rechtspraak in de buurt kan er voor zorgen dat mensen letterlijk zien dat er recht wordt gedaan, dat problemen worden aangepakt, conflicten worden opgelost en dat criminaliteit en overlast niet worden getolereerd. Door de onderliggende problematiek aan te pakken worden de wijken die nu vergeten worden weerbaar gemaakt tegen criminaliteit. Dat is goed voor het vertrouwen in de rechtsstaat en de veiligheid op straat.

## MISDAAD MAG NIET LONEN

### 6. Meer misdaadgeld afpakken

Omdat misdaad niet mag lonen gaan we met gerichte plannen veel meer geld afpakken van criminelen. Dit levert dus geld op. Vrijwel alle misdaad draait om geld, daarom moet de opsporing ook veel meer om geld draaien. Er komen meer financieel rechercheurs om financieel onderzoek te doen, geldstromen te volgen en misdaadgeld te ontnemen. De samenwerking tussen FIOD en Openbaar Ministerie moet worden verbeterd zodat gericht kan worden bekeken welke aanpak in welk geval tot het beste resultaat leidt en recht doet aan het uitgangspunt dat misdaad niet mag lonen. Nederland is niet alleen een belastingparadijs voor grote bedrijven, het is ook een walhalla voor criminelen die hun misdaadgeld wit willen wassen of wegsluizen. Financiële constructies die dit mogelijk maken, bijvoorbeeld op de Zuidas, worden aangepakt. Notarissen, advocaten, belastingadviseurs en anderen in de 'bovenwereld' die zich niet aan de regels houden krijgen sancties. Er komt meer toezicht op risicovolle sectoren en transacties.

### 7. Reguleer softdrugs

Veel ernstige criminaliteit is drugs gerelateerd. De meningen en politieke geharnaste stellingnames over hoe om te gaan met diverse drugs zijn zeer verdeeld. De SP pleit voor een nuchtere kijk hierop en een verstandiger drugsbeleid. Voor softdrugs geldt dat aan de rare situatie dat de teelt van cannabis verboden is maar de verkoop vanuit de coffeeshop gedoogd wordt een einde moet komen. Regulering heeft veel voordelen, zowel voor de volksgezondheid (controle op kwaliteit en schadelijke stoffen en mogelijkheden om gebruik te ont-moedigen) als de criminaliteitsbestrijding: het verdienmodel van criminelen kan worden weggenomen door regulering, het liefste in internationaal verband vanwege exportproblematiek. Omdat harddrugs substantiele gezondheidsschade kunnen hebben moet er nader onderzoek komen of een andere omgang met drugs zoals XTC verstandiger zou zijn en voordelen kan hebben, zowel voor de volksgezondheid als de criminaliteitsbestrijding.

## PREVENTIE

### 8. Voorkomen is beter: Landelijke financiering voor gemeenten

Er komt landelijk budget om gemeenten in staat te stellen effectief preventiebeleid te gaan voeren, voorkomen is beter dan genezen. Ook moet iedereen zich veilig kunnen voelen op straat. De publieke ruimte is van ons allemaal. Toch voelen bijvoorbeeld vrouwen en ouderen zich vaker onveiliger op straat. Dat betekent meer investeren in handhaving, maar ook in preventie. Straatintimidatie is volstrekt onacceptabel. Goede voorlichting, op scholen en online, maar ook een meldpunt kan helpen. Het kan daarbij ook om simpele ingrepen gaan zoals op bepaalde plekken voor meer straatverlichting en handhaving zorgen.

### 9. Veiligheid is mensenwerk

Persoonlijk contact is cruciaal om problemen te voorkomen en te signaleren. De onderwijzers, jeugdhulpverleners, politiemensen en andere professionals horen meer waardering en collega's te krijgen. Want grote klassen, te veel werkdruk en te weinig collega's zorgen ervoor dat er te weinig tijd is om problemen van bijvoorbeeld jongeren in een vroeg stadium te zien, te bespreken en op te lossen. Jongerenwerkers zijn cruciaal om met de jeugd aan de slag te gaan, perspectief te bieden en te motiveren. Daarom moet er, anders dan de laatste jaren, geïnvesteerd worden in jongerenwerk. Ook kan het huidige preventiebeleid wat ons betreft versterkt worden door de krachten van politie, Openbaar Ministerie, Dienst Justitiële Inrichtingen, reclassering en jongerenwerk te bundelen in een "multidisciplinair toezichtsteam" wat bekijkt bij welke (kleine) criminelen het zinvol zou zijn om, in een vroeg stadium, intensief reclasseringstoezicht toe te passen en zo te voorkomen dat zij uitgroeien tot geharde criminelen.

## **10. Meer geld voor het beter helpen van mensen met verward gedrag**

Er is veel bezuinigd op de GGZ. Een derde van het aantal bedden moest worden geschrapt en meer mensen moesten in de wijk wonen. Daardoor veroorzaken mensen met verward gedrag nu vaker dan voorheen problemen op straat. Natuurlijk worden deze mensen nooit gehuisvest in de rijke villawijken, maar altijd in de gewone wijken. De politie is hier veel tijd aan kwijt. Tijd die zij beter zou kunnen besteden aan het opsporen van echte criminelen. Door meer te investeren in de GGZ ontlasten we de politie, zodat zij meer tijd heeft om gewoon in de wijk aanwezig te zijn. Daarnaast horen mensen die zorg nodig hebben natuurlijk niet thuis in een cel, maar horen ze de zorg te krijgen die nodig is.